

Text till hemsidan 15 december 2023

StOF:s årsmöte 2024:

Det här är Kedjan

På årsmötet 2024 kommer medlemmarna att rösta om anslutning till Kedjan. Här har vi samlat information inför beslutet.

Vad är Kedjan?

Begreppet Kedjan utvecklades under 00-talet i syfte att förtydliga och stärka Fågelsveriges organisationsstruktur, samt att göra BirdLife Sverige mer demokratiskt. Regionalföreningarna och riksföreningen har gemensamt utarbetat Kedjan, som nu implementeras.

Med Kedjan får Fågelsverige en enklare och mer överskådlig organisation. De regionalföreningar som ansluter sig kommer att stå närmare riksföreningen BirdLife Sverige genom att medlemmarna samlas i ett och samma centrala medlemsregister. En direkt fördel för de ingående regionalföreningarna är att de slipper lägga tid på att administrera medlemsregister och utskick av medlemsaviser och påminnelser. Detta görs i stället av riksföreningens kansli. I övrigt fortsätter regionalföreningarna som vanligt med sina egna verksamheter, stadgar, styrelser och övrig autonomi. Hittills har 11 av landets 25 regionalföreningar anslutit sig och fler är på väg in.

Vad innebär en anslutning till Kedjan för StOF och för mig som medlem?

StOF är redan idag en regionalförening till BirdLife Sverige, vilket bland annat innebär att StOF har rösträtt på BirdLife Sveriges riksstämman. StOF har snarlika ändamål inskrivna i stadgarna som BirdLife Sverige. Även vid en anslutning skulle StOF fortsätta att vara en självständig förening som tar egna beslut om verksamhetsplan, mål, medlemsavgift och övrig verksamhet.

StOF har också redan sitt medlemsregister överflyttat till BirdLife Sverige sedan år 2012. Detta innebär att en anslutning till Kedjan inte gör någon skillnad för StOF när det gäller kostnad och administration av medlemsregistret.

Däremot skulle vi få en påfyllning av medlemmar. En anslutning till Kedjan skulle innebära att alla medlemmar i BirdLife Sverige som bor i upptagningsområdet för StOF (Stockholms län utom Norrtälje kommun) automatiskt blir anslutna som medlemmar även i StOF. Medlemmar i StOF blir på motsvarande sätt automatiskt anslutna som medlemmar i BirdLife Sverige. Vi beräknar att vid en anslutning få ett tillskott på ca 1700 nya medlemmar (dagens antal är drygt 3 300 medlemmar) vilket gör oss till en starkare organisation vid påverkansarbete i fågelskyddsfrågor.

För att få medlemstidskrifterna Fåglar i Stockholmstrakten respektive Vår fågelvärld måste man vara betalande medlem till respektive förening. Om medlemskap för StOF betalas, erhålls tidskriften

Fåglar i Stockholmstrakten. Om medlemskap för Bird Life Sverige betalas, erhålls tidskriften Vår Fågelvärld. Betalas bägge medlemskapen erhålls bägge tidskrifter.

När det gäller programverksamheten har StOF:s styrelse, efter samråd med vår Programkommitté, beslutat att vid en anslutning till Kedjan skulle de medlemmar som betalar medlemsavgift till StOF ha förtur till de aktiviteter i programverksamheten som gäller längre resor med övernattning. Detta på grund av det höga trycket till dessa. Till övriga programpunkter och aktiviteter är alla medlemmar välkomna på lika villkor i mån av plats.

Vad händer om StOF inte ansluter sig till Kedjan?

Om StOF skulle rösta nej till att gå med i Kedjan, säger vi nej till att ha kvar vårt medlemsregister hos BirdLife Sverige. StOF kommer då att få tillbaka kostnad, hantering och administration av medlemsregistret. Detta skulle innebära en ny kostnad i budgeten och ett administrativt merarbete för föreningen.

Hur ansluter sig en regionalförening till Kedjan?

För att en regionalförening ska kunna ansluta sig till Kedjan krävs stadgeförändringar, vilka behöver antas på två på varandra följande årsmöten. Det kan ske på ordinarie årsmöten, två år i rad, eller genom ett ordinarie årsmöte och ett extra årsmöte. Om årsmötet 11 mars 2024 röstar ja till anslutning håller föreningen ett extra årsmöte i september 2024.

Regionalföreningar som anslutit sig till Kedjan hittills

Fullt anslutna, 11 föreningar:

BirdLife Medelpad (Medelpads OF, MOF)
Bohusläns ornitologiska förening (BoHOF)
Jämtlands ornitologiska förening (JORF)
Skånes ornitologiska förening (SkOF)
Smålands ornitologiska förening (SmOF)
Upplands fågelskådare (Upplands OF, UOF)
Västerbottens ornitologiska förening (VbOF)
Västergötlands ornitologiska förening (VgOF)
Västmanlands ornitologiska förening (VOF)
Ölands ornitologiska förening (ÖOF)
Östergötlands ornitologiska förening (ÖgOF)

Har tagit sitt första av två årsmötesbeslut, 2 föreningar:

Gävleborgs ornitologiska förening (GLOF)
Närkes ornitologiska förening (NOF)

Ytterligare fler har kommit lika långt i processen som StOF, det vill säga att de har frågan uppe på dagordningen vid kommande årsmöte, våren 2024.

Informationsmöte med BirdLife Sverige

Torsdag 18 januari 2024 inbjuds alla medlemmar till ett digitalt möte som gästas av Kjell Carlsson från BirdLife Sveriges styrelse. Han berättar mer om Kedjan, och svarar på våra frågor. Anmälan öppnar i början av januari. Länk kommer då att finnas här på hemsidan.

StOF:s styrelses uppfattning om Kedjan och förslag till beslut på årsmötet 2024

StOF:s styrelse har arbetat intensivt under året med beredning av frågan om anslutning till Kedjan. En arbetsgrupp har haft tät kontakt med BirdLife Sverige för att ställa frågor och bilda oss en så komplett uppfattning som möjligt om vad en anslutning innebär.

Styrelsen ser flera viktiga fördelar med en anslutning. En sådan gäller fågelskyddet. Med ett stort tillskott på nya medlemmar stärks föreningens muskler i att kunna påverka skyddet av fåglar. Det gäller både vid remissvar och opinionsbildning. Frågorna ligger StOF varmt om hjärtat och vi arbetar aktivt med ökat skydd och bevarandeåtgärder för våra fåglar. Genom en anslutning stärker vi samtidigt upp BirdLife Sverige som får en ännu starkare nationell röst i fågelskydds- och naturskyddsfrågorna.

En annan vinst med anslutning är den stora besparingen på pengar och arbetstid som vi gör när BirdLife Sverige sköter vårt medlemsregister. Att säga nej till Kedjan och ta tillbaka medlemsregistret skulle innebära en betungande kostnad. Det skulle också innebära ett avsevärt merarbete för hantering och administration.

Styrelsen ser också tillskottet på nya medlemmar som en fin reklam för StOF:s verksamhet. Vi kommer sannolikt att kunna locka fler att betala medlemsavgift till StOF, för att få tillgång till vår tidskrift Fåglar i Stockholmstrakten och för att ha större möjlighet att följa med på våra resor med övernattningar.

Styrelsen föreslår därför till årsmötet 2024 att Stockholms Ornitologiska Förening ansluter sig till Kedjan.

Frågor och svar om Kedjan

Vad blir skillnaden mot idag gällande medlemskapet?

- En person som anmäler sig som medlem i någon av föreningarna StOF eller BirdLife Sverige blir automatisk ansluten som medlem i både StOF och BirdLife Sverige. För att få båda medlemstidskrifterna behöver medlemmen dock betala medlemsavgiften till båda föreningarna.
- StOF kommer att få ett antal nya medlemmar, nämligen BirdLife Sverige-medlemmar boende i Stockholm som idag inte är medlemmar i StOF. Omvänt erhåller BirdLife Sverige nya medlemmar, nämligen StOF-medlemmar boende i Stockholm, som idag inte är medlemmar i BirdLife Sverige. I skrivande stund innebär det att både StOF och BirdLife Sverige skulle få cirka 1 700 fler medlemmar.

Vad kommer inte att skilja sig gällande medlemskapet?

- StOF:s medlemmar betalar redan idag föreningens medlemsavgift via BirdLife Sverige som sedan överför dessa medel till StOF:s bankgiro, som en ren transaktion.
- Vid gåvomedlemskap betalar givaren än så länge avgiften direkt till StOF. BirdLife Sverige planerar att automatisera även denna inbetalning.

Varför har StOF redan sitt medlemsregister hos BirdLife Sverige?

Under 10-talet arbetade BirdLife Sverige med att bygga upp strukturen till ett centralt medlemsregister. StOF blev år 2012 erbjudna att få flytta över vårt medlemsregister till BirdLife Sverige, i samband med att de eftersökte en testpilot för ett sammanslaget register. De tog då också över våra kostnader för registret samt arbetet med skötsel och administration. StOF har alltså sparat in på en årlig utgift och arbetsinsatser på att ha sitt medlemsregister hos BirdLife Sverige under åren 2012-2023. Vi kommer däremot inte att få fortsätta med detta om vi inte vill vara anslutna nu när Kedjanprojektet tar nästa steg och implementeras på bred front.

Vad är idén med Kedjan och hur funkar det?

Begreppet Kedjan utvecklades under 00-talet i syfte att förtydliga och stärka Fågelsveriges organisationsstruktur. I enlighet med stämmobeslut runt 2008 tillsattes en grupp med deltagare från regionalföreningarna och riksstyrelsen för att utreda hur föreningsstrukturen kunde utvecklas, och gruppen landade i det förslag som kom att kallas Kedjan och som fastslogs på riksstämman 2011. Det som görs nu är att implementera den processen.

Kedjan syftar till att stärka samhörigheten – både formellt och informellt – mellan landets fågelföreningar på olika nivåer. Det blir på ett tydligare sätt en gemensam organisation, med ett gemensamt medlemsregister. Den integrerade organisationsuppbyggnaden ger flera fördelar:

- Fler medlemmar regionalt och nationellt ger ett starkare fågelskydd.
- Fågelsverige får en enklare och mer överskådlig organisation.
- De nya medlemmar en regionalförening får genom att BirdLife Sverige-medlemmar som bor i landskapet ansluts, innebär goda möjligheter att värva läsare av den regionala tidskriften.
- Regionalföreningarna slipper lägga tid på att administrera medlemsregister och utskick av medlemsaviser och påminnelser.
- Demokratiproblemet – att alla riksmedlemmar i dagens läge inte kan påverka riksföreningen – löses automatiskt.
- Som tidigare kan regionalföreningen vid behov få hjälp av riksföreningen.

Varför har Kedjan tagit så lång tid att förverkliga?

Implementeringen av Kedjan startade trögt. Processen har dragit ut på tiden av flera anledningar. Ett gemensamt medlemsregister ska utgöra navet, och det första registret som upphandlades fungerade inte som tänkt. En ny upphandling behövde till slut göras vilket innebar förskjutningar i tiden. Efter att det nya registret kommit på plats har det funnits en administrativ begränsning i hur många regionalföreningar som BirdLife Sverige har kunnat ta emot per år. Dessutom kom pandemin emellan under några år. Men nu är processen i full gång, och hittills har 11 anslutit sig helt, och flera har påbörjat eller är halvvägs igenom processen.

Förändras antalet delegater för StOF vid BirdLifes årsstämma?

Nej. StOF har redan idag maximala fem delegater på stämman, så det blir ingen skillnad. Däremot ökar marginalen gentemot gränsen för att bara få skicka fyra delegater. Beräkningsgrunden kommer att vara densamma som idag, och i och med att alla StOF-medlemmar räknas med i basen så blir den större.

Blir det någon skillnad på integrerade nya medlemmar från BirdLife och de nuvarande medlemmarna i StOF?

De nytillkomna medlemmarna från BirdLife kommer vid en anslutning att vara fullvärdiga medlemmar med samma rösträtt på StOF:s årsmöten, och tillgång till i stort sett alla medlemsförmåner, med två undantag: De kommer inte att få den regionala medlemstidskriften Fåglar i Stockholmstrakten. För att få den behöver man vara betalande medlem i StOF. Det kommer också vara så att betalande medlemmar i StOF får förtur till de resor med övernattningar som StOF:s programkommitté arrangerar.

Hur ser BirdLife på framtida samarbete med regionalföreningar som inte ansluter sig till Kedjan?

Svar från BirdLife Sverige: Inriktningen är att samtliga regionalföreningar ansluter sig till Kedjan, och det beräknas ta några år till. Under den tiden kommer icke-anslutna att få samma behandling som anslutna, så när som på tillgången till medlemsregister och medlemsavisering.

Går det rent formellt att lämna Kedjan?

Ja, det går att lämna Kedjan om föreningen i framtiden skulle vilja det. Det är StOF:s årsmöte som tar sådana beslut och innebär i så fall en stadgeändring som ska beslutas på två på varandra följande årsmöten.

Var kan jag få reda på mer?

- StOF:s medlemstidskrift Fåglar i Stockholmstrakten nr 4/2023.
- Torsdag 18 januari 2024: Digitalt medlemsmöte med Kjell Carlsson, BirdLife Sverige, som berättar mer om Kedjan, och svarar på våra frågor. Anmälan öppnar i början av januari. Länk kommer då att finnas här på hemsidan.
- BirdLife Sveriges hemsida:
<https://birdlife.se/om-oss/information-om-kedjan/>